Dosarul nr. 1r-262/25 Judecătoria Hâncești (sediul Ialoveni)
1-23058012-02-1r-14032025 Judecător: Corina ALBU

D E C I Z I E
În numele Legii

08 iulie 2025 **mun. Chişinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinței: Ion BULHAC
Judecători: Svetlana VÎȘCU și Marcel POPESCU

A examinat în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul avocatului Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit" SA, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 în cauza penală de învinuire a lui

MUNTEANU Igor *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în *****, cetăţean al Republicii Moldova, neangajat în câmpul muncii, celibatar, la întreținere un copil minor, nesupus militar, studii medii, neangajat în câmpul muncii, fără grad de dizabilitate, fără titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, fără antecedente penale,

în comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 264 alin. (3) lit. a)** Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
- în procedura instanței de fond de la 21.04.2023 până la 30.01.2025;
- în procedura instanței de recurs de la 14.03.2025 până la 08.07.2025.
Procedura de înștiințare legală executată.

Asupra cererii de recurs declarată de avocatul Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit" SA împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025, MUNTEANU Igor ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal şi în baza acestei Legi, în privința acestuia a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui MUNTEANU Igor ***** prin sentință a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, aceasta neurmând a fi executată dacă condamnatul în perioada de probațiune nu va săvârși o nouă infracțiune şi prin respectarea condiţiilor probaţiunii va îndreptăţi încrederea ce a fost acordată acestuia.

MUNTEANU Igor ***** a fost obligat ca în perioada de probațiune: 1) să nu îşi schimbe domiciliul fără consimţământul organului de probațiune; 2) să participe la programe probaţionale.

În privința inculpatului MUNTEANU Igor ***** a fost aplicată măsura preventivă „obligarea de a nu părăsi țara", până când sentința va deveni definitivă.

A fost dispusă încasarea de la MUNTEANU Igor ***** în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei (trei sute douazeci) lei.

Corpul delict: automobilul de model „Dacia Logan", a fost dispus de a fi restituit proprietarului MUNTEANU Igor *****, după intrarea sentinței în vigoare.

Corpul delict: bicicleta de model „Rover TPT", care se află spre păstrare în camera de păstrare a corpurilor delicte (garajul nr. 6) a IP Ialoveni a fost dispus de a fi restituită proprietarului SYROV Nicolay, după intrarea sentinței în vigoare.

Acțiunea civilă înaintată de către apărătorul BERESCU Andrei în numele părții vătămate SYROV Nicolay a fost admisă parțial. A fost dispusă încasarea, în mod solidar, de la „TRANSELIT" SA, și de la MUNTEANU Igor ***** în beneficiul părții civile SYROV Nicolay, cu titlu de prejudiciu material, suma de 10 410 (zece mii patru sute zece) lei și cu titlu de prejudiciu moral – suma de 50000 (cincizeci mii) lei.

A fost dispusă încasarea de la MUNTEANU Igor ***** în beneficiul părții civile SYROV Nicolay a sumei de 4 000 (patru mii) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (cheltuieli pentru asistență juridică).

Copia sentinței, după rămânerea definitivă, a fost dispus de a fi trimisă IP „Agenția Servicii Publice", pentru executarea sentinței în partea pedepsei complementare obligatorii „anularea dreptului de a conduce mijloace de transport".

2. *Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că*, Munteanu Igor, la 05 decembrie 2022, aproximativ la ora 18:15, conducând automobilul de model „Dacia Logan", cu n/î *****, pe strada principală din sat. Molești, raionul Ialoveni, ignorând prevederile pct. 10 lit. b), pct. 39 alin. (1) și pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d) și alin. (2) din Regulamentul Circulaţiei Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează expres că, conducătorul de vehicul trebuie să posede cunoștințe necesare privind conducerea în siguranță a vehiculului pe drum, înainte începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, precum și să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de situația rutieră precum și de dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a manifestat prudență sporită

la trafic și nu a apreciat corect situația rutieră ce reflectă gradul de protecție a participanților împotriva accidentelor și consecințelor acestora, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, ieșind la depășire, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport pe care îl conducea, în rezultatul căruia l-a tamponat pe cet. SYROV Nikolay, care se deplasa pe bicicletă din sens opus. Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202302D0208 din 10 februarie 2023, la SYROV Nikolay s-a constatat: Fractura deschisă a ambelor oase a gambei stângi, plagă contuză fața anterioară a gambei stângi. Aceste leziuni corporale au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă. În timpul documentării cazului, cet. MUNTEANU Igor *****, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost supus testării alcooltestului „Drager 8510", alcotest 6820, în rezultatul testării alcoolscopice fiind constatat că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de acesta constituie 0,00 mg/l.

În cadrul ședinței de judecată din 28 noiembrie 2024, inculpatul MUNTEANU Igor a înaintat o cerere privind examinarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364/1 din Codul de procedură penală, dat fiind faptul că recunoaște faptele indicate în rechizitoriu, nu solicită administrarea de noi probe, înţelege conţinutul acestora și nu are obiecţii asupra lor. Cererea menționată a fost susținută de către avocat și procuror, iar instanţa de judecată a admis-o şi a procedat la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului**.**

3. *Împotriva sentinței a declarat recurs avocatul Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit" SA*, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 în partea acțiunii civile, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în mod solidar de la MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit" SA să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului au fost invocate următoarele aspecte:

- chiar dacă a recunoscut „Transelit" SA în calitate de parte civilmente responsabilă şi a judecat cauza penală, în ceea ce ţine de latura civilă instanţa de judecată putea doar să admită acţiune civilă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanţa în ordinea procedurii civile.;

- accidentul rutier avut loc la 05 decembrie 2022, poliţa de asigurare pentru vehiculul Dacia Loqan n/î *****. (poliţa nr. RCAI - ***** din *****, perioada de asigurare ***** -13 martie 2023, astfel că la caz, se aplică Legea Nr. 414 din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule;

4. Conform prevederilor art. 447 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

Participanții la proces au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru referințe.

6. *Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a admite recursul avocatului Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit" SA, de a casa parțial, în partea acțiunii civile, sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 1^4) Cod de Procedură Penală, *(1) Pot fi atacate cu recurs: 1^4) sentinţele pronunţate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

Conform art. 448, alin. (1), (2) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

Conform art. 449 alin. (1) pct. 2), lit. b) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului.*

În prim plan, se atestă faptul examinării cauzei penale în privința lui MUNTEANU Igor de către instanța de fond conform art. 364/1 Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

7. În cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul MUNTEANU Igor a declarat că îi sunt cunoscute probele administrate în cadrul urmăririi penale, recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii care îi este imputată, recunoaște faptele indicate în rechizitoriu şi nu dorește administrarea de probe noi. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 364/1 din Codul de procedură penală, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate, în cadrul urmăririi penale (f.d. 164).

Prin încheierea protocolară din data de 28 noiembrie 2024 instanța de fond a admis cererea inculpatului MUNTEANU Igor și a dispus judecarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în temeiul art. 364/1 Cod de Procedură Penală şi art.80/1 Cod penal (f.d.165).

Din conținutul sentinței contestate rezultă că, instanța de judecată a conchis că probele administrate în faza de urmărire penală și care au fost recunoscute și acceptate de către inculpatul MUNTEANU Igor confirmă circumstanțele de fapt recunoscute de către acesta, fiind suficiente pentru a dovedi incontestabil că fapta există, aceasta constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, acțiunile inculpatului MUNTEANU Igor fiind încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

8. Instanța de recurs a reținut că sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 este contestată cu recurs de către avocatul Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit” SA în partea acțiunii civile, solicitând ca acțiunea civilă în partea ce ține încasarea prejudiciului în mod solidar de la MUNTEANU Igor și de la partea civilmente responsabilă a prejudiciului material și moral să fie respinsă.

Instanța de recurs notează că, temeiurile pentru recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod de procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Ținând cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu examinează fondul cauzei, și acceptă constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

În cauza Tierce ș.a. versus San Marino, 2000, Curtea a indicat că instanța de recurs în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, are obligația de a examina o cauză în fapt și în drept și nu poate preceda la o apreciere globală asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta și fără a evalua în mod direct elementele de probă prezentate de părți.

În conformitate cu art. 364/1 alin. (10) Cod de Procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31 iulie 2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22 august 2023), *sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința, invocând doar erorile procesuale.*

9. În cadrul urmăririi penale, prin ordonanțele din 12 ianuarie 2023 (f.d. 58-61) SYROV Nicolay a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă.

Totodată în cadrul ședinței de judecată din 18 ianuarie 2024, apărătorul părții vătămate, avocatul BERESCU Andrei a înaintat cerere privind atragerea în proces a părții civilmente responsabilă „Transelit” S.A.

Prin Încheierea protocolară din 18 ianuarie 2024, instanța de judecată a dispus admiterea cererii apărătorului părții vătămate și atragerea în proces a companiei „Transelit” SA în calitate de parte civilmente responsabilă.

La fel, în ședința de judecată din 18 ianuarie 2024, apărătorul părții vătămate, avocat BERESCU Andrei a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat: încasarea de la persoana juridică (parte civilmente responsabilă) „Transelit” SA în beneficiul părții civile SYROV Nicolay, a sumei de 10 410 lei, cu titlu de prejudiciu material suportat; încasarea de la persoana juridică (parte civilmente responsabilă) „Transelit” SA în beneficiul părții civile SYROV Nicolay, a sumei de 7 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (cheltuieli pentru asistență juridică); încasarea solidară de la persoana juridică (parte civilmente responsabilă) „Transelit” SA și inculpatul Munteanu Igor, în beneficiul părții civile SYROV Nicolay, a sumei de 300 000 lei, cu titlul de prejudiciu moral suportat.

Prin sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025, a fost dispus ca acțiunea civilă înaintată de către apărătorul BERESCU Andrei în numele părții

vătămate SYROV Nicolay să fie admisă parțial, cu încasarea, în mod solidar, de la „TRANSELIT” SA, și de la MUNTEANU Igor ***** în beneficiul părții civile SYROV Nicolay, cu titlu de prejudiciu material, suma de 10 410 (zece mii patru sute zece) lei și cu titlu de prejudiciu moral – suma de 50000 (cincizeci mii) lei.

De asemenea, a fost dispusă încasarea de la MUNTEANU Igor ***** în beneficiul părții civile SYROV Nicolay a sumei de 4 000 (patru mii) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (cheltuieli pentru asistență juridică).

Cu referire la prejudiciul material, avocatul BERESCU Andrei în numele părții civile SYROV Nicolay a solicitat încasarea solidară din contul lui MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 10410 lei.

Instanța de fond, a hotărât asupra admiterii acestei solicitări cu încasarea din contul lui MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 10410 lei cu titlu de prejudiciu material.

10. Colegiul reține, că conform art. 219 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, *persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală pot intenta o acțiune civilă în procesul penal, solicitând repararea prejudiciului. În speță, prejudiciul material a rezultat nemijlocit dintr-o faptă ilicită penală – un accident rutier soldat cu daune, cauzată de conducerea neglijentă și nelegală a vehiculului.*

În temeiul art. 225 Cod de procedură penală, *instanța care judecă fondul cauzei penale este competentă să soluționeze și acțiunea civilă, iar în cazul unei sentințe de condamnare, are obligația de a se pronunța și asupra reparației prejudiciului. Așadar, judecătorul a acționat în limitele legii atunci când a soluționat acțiunea civilă odată cu cea penală.*

Conform dispozițiilor art. 1998 alin. (1, 3) Codul Civil (în redacția în vigoare la data apariției raportului juridic), cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Subsecvent, potrivit art. 2013 alin. (1) Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalaţiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanţelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcţii etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei eveniment prevăzut de art. 2012 majore (cu excepţia cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenţia persoanei vătămate.

Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia.

Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condiţiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenţa unor condiţii speciale.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependenţă de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acţiunii sau inacţiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacţiunii în acele situaţii când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârşească o anumită acţiune. Abţinerea de la îndeplinirea acestei activităţi sau de la săvârşirea acţiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

Totodată, la caz, reieșind din faptul că, automobilul de model Dacia Logan nr. de înmatriculare ***** (izvorul de pericol sporit), condus de inculpat, a fost asigurat de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, cu certificat de asigurare RCA. Prin urmare, în coroborare cu normele Codului Civil, sunt aplicabile și prevederile Legii nr. nr. 414, din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În conformitate cu art. 20 alin.(1,3-5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414/22.12.2006, drepturile *persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în proprietatea sau utilizarea asiguratului se exercită faţă de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege*.

În conformitate cu art. 25 alin.(1,2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414/22.12.2006, *în cazul vătămării corporale, despăgubirea de asigurare se stabileşte prin acordul scris dintre persoana păgubită şi asigurător.*

(2) În cazul prevăzut la alin.(1), despăgubirea de asigurare va include:

d) eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport al persoanei accidentate, de tratament, de spitalizare, de recuperare, de protezare, de alimentaţie specială, conform prescripţiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sînt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii, conform actelor normative în vigoare. Cheltuielile menționate se stabilesc pe baza prețurilor practicate de instituțiile din Republica Moldova, conform documentelor eliberate de acestea sau, în

cazurile cînd nicio instituție din Republica Moldova nu practică serviciile menționate, conform documentelor justificative eliberate de instituțiile din străinătate.

În speță, MUNTEANU Igor a fost identificat ca autor al faptei ilicite, printr-o conduită penală, iar ÎM CIA „Transelit" SA, fiind asigurătorul vehiculului, răspunde în mod solidar potrivit regulilor de răspundere civilă delictuală și celor stabilite de legislația în domeniul asigurării RCA.

Mai mult, conform art. 2025 alin. (1) Cod civil, repararea prejudiciului se face, dacă nu este posibilă în natură, prin plata echivalentului bănesc, ceea ce a fost realizat în cauza prezentă prin stabilirea unei despăgubiri.

La acest capitol Colegiul penal învederează faptul, avocatul BERESCU Andrei în numele părții civile SYROV Nicolay a solicitat încasarea din contul ÎM CIA „Transelit" SA a sumei de 10410 lei, cu titlu de prejudiciu material suportat, invocând prevederile Legii nr. 106 din 21 aprilie 2022 privind asigurarea obligatori de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule.

Potrivit art. 44 alin. (1) și alin. (2) din Legea 106 din 21 aprilie 2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule,

(1) Actele şi faptele juridice încheiate sau, după caz, săvârşite ori produse înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legislaţia în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârşirii ori producerii lor.

(2) Prezenta lege se aplică tuturor contractelor de asigurare obligatorie RCA emise după data intrării în vigoare a acesteia şi în legătură cu toate pagubele care se despăgubesc în baza acestora.

În conformitate cu art. 45 din Legea 106 din 21 aprilie 2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule, *Prezenta lege intră în vigoare la 1 aprilie 2023.*

Prin urmare, legea aplicabilă în speță este Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, având în vedere faptul că accidentul a avut loc la 05 decembrie 2022.

În baza art. 3 din legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006 *Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului şi/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.*

Potrivit art. 14 din legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006:

(1) Despăgubirea de asigurare va fi stabilită şi achitată în limitele răspunderii asigurătorului.

(2) Limitele răspunderii asigurătorului sînt:

a) de 1000000 de lei – la avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;

b) de 1000000 de lei – pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 5000000 de lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;

c) cuantumul maxim de despăgubire, stabilit prin actele normative ale autorităţii de supraveghere – la avarierea sau distrugerea de bunuri, în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul.

(3) Despăgubirile prevăzute de contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se plătesc indiferent de numărul cazurilor de accidente care au avut loc în termenul de asigurare.

(4) Dacă întinderea pagubelor cauzate în unul şi acelaşi accident mai multor persoane, inclusiv cheltuielile suportate de ele în proces civil, depăşeşte limita stabilită, despăgubirile se acordă în limita stabilită, pentru fiecare persoană păgubită, proporţional raportului dintre limita maximă şi totalul prejudiciilor.

(5) În cazul în care întinderea prejudiciului depăşeşte limitele răspunderii stabilite la alin.(2), păgubitul are dreptul, în conformitate cu legislaţia civilă în vigoare, să intenteze persoanei răspunzătoare de producerea accidentului o acţiune de recuperare a sumei care depăşeşte aceste limite.

(6) Proprietarul sau utilizatorul de autovehicul are dreptul să încheie contract de asigurare benevolă (facultativă) de răspundere civilă pentru acoperirea pagubelor ce depăşesc limitele stabilite la alin.(2).

În conformitate cu art. 16 lit. l) din legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006 *Asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident*.

Având în vedere cele expuse supra, Colegiul penal atestă că din contul ÎM CIA „Transelit" SA urmează a fi încasată suma de 3046,35 lei cu titlu de prejudiciu material suportat de către SYROV Andrei pentru tratament, or anume valoarea acestui prejudiciu material a fost demonstrată în mod cert prin înscrisurile anexate la acțiunea civilă (f.d. 114, 115, 117).

Cu referire la solicitările privind incasarea sumelor de bani suportate pentru achitarea poliței de asigurare medicală, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, or, acestea nu urmează a fi suportate de către asigurator cu titlu de despăgubire.

11. ***Cu privire la pretențiile privind repararea prejudiciului moral.***

Conform art. 9 alin. (1), (2) lit. f) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

În temeiul art. 15 alin. (1) Cod civil*, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.* Iar prevederile art. 16 alin. (1) lit. g) ale aceleiași norme legale statuează că, *apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*

Conform art. 19 alin. (1-3) Cod civil este prevăzut că, *în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).*

Conform art. 2036 alin. (1) din Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc.*

Din analiza normelor legale menționate rezultă că, repararea prejudiciului ca modalitate de apărare a drepturilor civile poate fi realizată atât în baza normei cu caracter general de la art. 1998 din Codul civil, cât și în mod particular – în condițiile reglementate de art. 2013 din Cod, în cazul în care pretinsul prejudiciu este cauzată de acțiunea unui izvor de pericol sporit.

Legiuitorul național nu enumeră în mod exhaustiv care sunt izvoarele de pericol sporit care prin cauzarea anumitor daune determină apariția obligației de reparare a prejudiciului, însă în mod cert exemplifică faptul exploatării autovehiculelor ca fiind un asemenea izvor.

Astfel, instanța reiterează că, în vederea antrenării răspunderii patrimoniale pentru cauzarea de daune în baza art. 2013 din Codul civil este necesară întrunirea următoarelor condiții: existența prejudiciului, existența izvorului de pericol sporit și legătura cauzală dintre prejudiciul invocat și izvorul de pericol sporit.

Cu referire la prejudiciul moral, avocatul BERESCU Andrei în numele părții civile SYROV Nicolay a solicitat încasarea solidară din contul lui MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 300000 lei.

Instanța de fond, a hotărât de a încasa în mod solidar din contul lui MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit” SA a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Colegiul penal reține, că în vederea admiterii solicitării avocatului în numele părții vătămate SYROV Nicolay de încasare în mod solidar a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral din contul lui MUNTEANU Igor și ÎM CIA „Transelit” SA, instanța de fond a reținut în esență, că în acord cu jurisprudența CEDO, pentru repararea prejudiciului moral este suficientă dovedirea faptei ilicite, prejudiciul și legătura de cauzalitate fiind prezumate, dat fiind caracterul intern, subiectiv al suferinței, greu de probat direct. Evaluarea despăgubirii morale trebuie să evite subiectivismul și îmbogățirea fără just temei.

Totodată, instanța a reținut și faptul că, prejudiciul moral cuprinde suferințele psihice și fizice cauzate prin atingerea adusă valorilor nepatrimoniale (viață, sănătate, demnitate etc.), durerilor fizice sau afective determinate de pierderea ori vătămarea unei persoane apropiate, pierderea locului de muncă, divulgarea unor secrete personale, ori limitarea drepturilor.

Astfel, instanța de fond a admis cererea avocatului în numele părții vătămate SYROV Nicolay și a obligat în solidar pe inculpatul MUNTEANU Igor și partea civilmente responsabilă ÎM CIA „Transelit" SA la plata sumei de 50000 lei, considerată justă pentru repararea suferinței psihice cauzate.

Colegiul penal nu este de acord cu concluzia instanței de fond în acest sens, în partea incasării în mod solidar și de la compania de asigurări, având în vedere prevederile art. 16 lit. l) din legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006, în conformitate cu care, *Asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident*.

Totodată, fapta ilicită care a generat producerea vătămărilor grave părții vătămate a fost săvârșită de către inculpatul MUNTEANU Igor, în calitate de autor direct al accidentului rutier.

Colegiul evidențiază că, răspunderea civilă delictuală în partea prejudiciului moral, în principiu, este personală și subiectivă, fiind fundamentată pe vinovăția făptuitorului. Aceasta nu poate fi extinsă în mod automat în privința terților în lipsa unor temeiuri legale exprese.

Conform art. 1998 Cod civil, *(1) cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.*

Prin urmare, Colegiul penal consideră că răspunderea inculpatului pentru cauzarea prejudiciului moral urmează a fi delimitată de răspunderea asiguratorului, și va exclude solidaritatea stabilită de instanța de fond și va dispune incasarea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei doar de la inculpat în beneficiul părții civile.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal atestă că, cheltuielile de asistență juridică suportate la examinarea cauzei în instanța de fond, de asemenea urmează a fi încasate doar din contul inculpatului, deoarece acțiunile prejudiciabile ale acestuia au generat aceste cheltuieli.

12. Cu privire la solicitările avocatului Berescu Andrei în numele părții vătămate privind incasarea cheltuielilor suportate pentru prestarea serviciilor juridice în fața Curții de Apel, Colegiul penal, atestă că acestea nu au fost justificate și real necesare, având în vedere faptul că nici inculpatul, dar nici partea vătămată nu au contestat sentința instanței de fond. Prin urmare, Colegiul penal va respinge solicitarea avocatului expusă în referința depusă de avocatul Berescu Andrei.

13. Reieșind din circumstanțele mai sus elucidate, Colegiul Penal ajunge la

concluzia că argumentele invocate de avocatul Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit” SA sunt întemeiate, astfel că sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 urmează a fi casată parțial, în partea acțiunii civile, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri.

14. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1) pct. 4), 448, 449 alin.(1) pct. 1) lit. a), 472 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Admite recursul declarat de avocatul Sergiu COSTIN în numele părții civilmente responsabile ÎM CIA „Transelit” SA, casează parțial, în partea acțiunii civile, sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 30 ianuarie 2025 și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Se admite parțial acțiunea civilă înaintată de către apărătorul BERESCU Andrei în numele părții vătămate SYROV Nicolay.

Se încasează din contul ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul părții civile SYROV Nicolay suma de 3046,35 lei (trei mii patruzeci și șase lei, 35 bani) cu titlu de prejudiciu material.

Se încasează din contul inculpatului MUNTEANU Igor suma de 50000 lei (cincizeci mii lei) cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune și suma de 4000 (patru mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea civilă se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: **Ion BULHAC**

Judecătorii: **Marcel POPESCU**

Svetlana VÎȘCU